

UCHWAŁA Nr 2
Uniwersyteckiej Komisji Finansowej KRUP
z dnia 22 kwietnia 2022 r.

w sprawie zwolnienia uczelni publicznych z obowiązków związanych z gromadzeniem i przekazywaniem szczegółowych danych o wydatkach do rejestru umów prowadzonego przez Ministra Finansów, tj. obowiązków wynikających z art. 34a i art. 34b w związku z art. 34 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych

Z dniem 1 lipca 2022 r. wchodzi w życie przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 583 ze zm.), znowelizowanej ustawą z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2054) nakładające na jednostki sektora finansów publicznych, w tym uczelnie publiczne, obowiązek prowadzenia rejestru umów, który ma obejmować informacje o umowach zawartych w formie pisemnej, dokumentowej, elektronicznej albo innej formie szczególnej, których wartość przedmiotu przekracza 500 zł, z wyłączeniem informacji o umowach zawartych w wyniku rozstrzygnięcia zamówień oraz konkursów, o których mowa w art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych.

Podstawowy cel przytoczonych rozwiązań prawnych związany z zapewnieniem transparentności wydatkowania środków publicznych jest realizowany aktualnie w niezakłócony sposób bez dodatkowych kosztów. Przywołany obowiązek stanowi powielenie, już istniejącego w systemie prawnym, obowiązku udostępniania informacji publicznej w zakresie określonym w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2176 ze zm.). Z obowiązku tego uczelnie publiczne wywiązują się rzetelnie, udostępniając wnioskodawcom stosowne informacje, co w praktyce stanowi realizację zasady jawności i przejrzystości wydatkowania środków publicznych. Uniwersytety są również poddawane licznym kontrolom i audytom, zarówno wewnętrznym, jak i zewnętrznym. Informacje z tych procedur są jawne z zachowaniem odpowiednich przepisów. Co roku sprawozdania finansowe uniwersytetów podlegają badaniu przez biegłego rewidenta, a nierzadko sposób wydatkowania środków jest dodatkowo przedmiotem kontroli wielu organów, w tym NIK.

Wydatki ponoszone w ramach umów są ewidencjonowane w systemach księgowych przede wszystkim na podstawie faktur. Zgodnie z zapowiedziami Ministerstwa Finansów od początku 2023 roku zacznie w obrocie gospodarczym funkcjonować faktura elektroniczna. Jeżeli Minister Finansów umożliwi publiczny dostęp do bazy faktur elektronicznych, nie będzie konieczności tworzenia żadnych innych rejestrów w tym zakresie przez inne podmioty, ponieważ informacje zawarte w bazie faktur elektronicznych będą wyczerpujące i kompletne.

Wątpliwości budzi również jakie rodzaje umów i zakres danych powinny być umieszczane w rejestrze. W zakresie danych jakie powinien zawierać rejestr, konieczne jest zwrócenie uwagi na oznaczenie strony w przypadku umowy zawartej z osobą fizyczną. Wskazanie prawidłowego oznaczenia strony umowy wiąże się z koniecznością podania nie tylko imienia i nazwiska ale też dalszych danych osobowych, takich jak adres, numer PESEL, które umożliwią skuteczne zidentyfikowanie osoby fizycznej, z którą została zawarta umowa. Stąd pojawiają się wątpliwości co do legalności udostępniania wszystkich danych, które zgodnie z nowymi przepisami mają zostać ujęte w rejestrze. Publikacja w tym rejestrze informacji

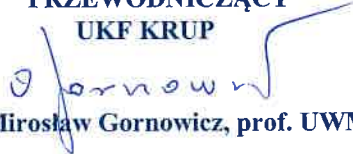
o każdej umowie, zawieranej z osobami fizycznymi z ujawnieniem danych osobowych może zostać uznana za zbyt daleko idącą ingerencją w sferę prywatności tych osób. Z kolei jeżeli w rejestrze umów jako oznaczenie strony umowy zostanie wpisane tylko imię i nazwisko osoby fizycznej z wyłączeniem pozostałych danych, nie będzie możliwe zidentyfikowanie konkretnej osoby, a wówczas cel wprowadzenia jawnego rejestru umów nie zostanie osiągnięty.

Niezależnie od przywołanych, merytorycznych argumentów, przemawiających na niekorzyść wprowadzenia wskazanych rozwiązań, należy wskazać na dodatkową okoliczność, która obiektywnie uniemożliwia wdrożenie na uczelniach publicznych rozwiązań przewidzianych w znowelizowanej ustawie o finansach publicznych. Mianowicie, na dwa miesiące przed wejściem w życie wskazanych obowiązków brak jest jakichkolwiek informacji na temat wymagań i funkcjonalności centralnego systemu informatycznego, który ma być prowadzony w ramach Ministerstwa Finansów. Brak informacji na temat tych rozwiązań technicznych z kolei uniemożliwia poszczególnym jednostkom sektora finansów publicznych, w tym uniwersytetom, zlecenie wykonania oraz wdrożenie wewnętrznych systemów informatycznych, które umożliwiłyby rzetelną realizację nałożonych na uczelnie obowiązków ustawowych. Jest o tyle istotne, że w dniu 1 lipca 2022 r. do systemu informatycznego Ministra Finansów uczelnie publiczne będą zobowiązane przekazać ogromną ilość danych o umowach, zawartych począwszy od dnia 1 stycznia 2022 r., jak również gromadzić na bieżąco, przetwarzać, analizować i przekazywać nowe dane do centralnego systemu w terminie 14 dni, pod rygorem odpowiedzialności karnej.

Biorąc powyższe pod uwagę nie wydaje się uzasadnione ponoszenie przez uczelnie publiczne dodatkowych kosztów, które przeznaczone byłyby na wydatki związane z realizacją przedmiotowego obowiązku. Jako przedstawiciele środowiska uniwersyteckiego uważamy, że nakładanie na uczelnie kolejnych obowiązków administracyjnych mających zapewnić transparentność wydatkowania środków publicznych jest działaniem nadmiarowym i nie przyniesie społeczeństwu dodatkowych korzyści informacyjnych.

Mając na uwadze wskazane argumenty wnosimy o podjęcie przez MEiN działań legislacyjnych mających na celu zwolnienie uczelni publicznych z obowiązku prowadzenia rejestru umów, o którym mowa w artykule 34a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

PRZEWODNICZĄCY
UKF KRUP

dr hab. Mirosław Gornowicz, prof. UWM